

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Obo/14/2018
Identifikačné číslo spisu: 1001899864
Dátum vydania rozhodnutia: 25.07.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Pramuková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1001899864.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Pramukovej a členiek senátu JUDr. Jany Zemaníkovej a Mgr. Ľubomíry Kúdelovej v právnej veci žalobcu: BL Slovakia, spol. s r.o., so sídlom Mostná 72, Nitra, IČO: 31 396 054, zastúpeného advokátkou JUDr. Editou Gavorovou, so sídlom Lombardiniho 22B, Bratislava, proti žalovanému: Ing. D. H., CSc., nar. XX. F. XXXX, bytom S., o zaplatenie 105 364,29 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 29. mája 2018, č. k. 28Cb/16/2001-1363, takto

rozhodol:

Odvolanie odmieta.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „súd prvej inštancie“) označeným uznesením zastavil dovolacie konanie o dovolaní žalovaného proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ v príslušnom gramatickom tvare) z 27. januára 2016, sp. zn. 4Obo/38/2014 a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

1.1. V odôvodnení svojho uznesenia súd prvej inštancie uviedol, že výzvou z 29. marca 2018 vyzval žalovaného na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie vo výške 11 847,- eur v lehote 10 dní od jej doručenia s poučením, že ak nebude poplatok v určenej lehote zaplatený, súd konanie zastaví s poukazom na ustanovenie § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“ v príslušnom gramatickom tvare). Dňa 26. apríla 2018 doručil žalovaný súdu prvej inštancie upozornenie, v ktorom uviedol, že vyrubený súdny poplatok nie je správny a z tohto dôvodu ho neuhradí.

1.2. Vzhľadom k tomu, že žalovaný v určenej lehote súdny poplatok nezaplatil, bol podľa súdu prvej inštancie daný dôvod na zastavenie konania o dovolaní.

2. Proti uvedenému uzneseniu súdu prvej inštancie podal dňa 11. júna 2018 odvolanie žalovaný. Opodstatnenosť odvolania odvodzoval žalovaný z ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b/ Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C. s. p.“), nakoľko mu podľa jeho názoru súd svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby realizoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

2.1. Podané odvolanie odôvodnil odvolateľ tým, že už podaním z 26. apríla 2018 upozornil súd prvej inštancie na skutočnosť, že predmetom dovolacieho konania je rozsudok odvolacieho súdu v časti týkajúcej sa jeho povinnosti zaplatiť žalobcovi sumu 12 281,75 eur, keďže v zostávajúcej časti bol rozsudok súdu prvej inštancie zrušený už odvolacím súdom a proti rozhodnutiu, ktoré bolo v jeho prospech, dovolanie nepodal.

2.2. Zaplatenie súdneho poplatku vo výške 11 847,- eur za situácie, kedy predmetom dovolacieho konania je suma 12 281,75 eur podľa odvolateľa odporuje výslovnej úprave položky I písm. a/ Sadzobníka súdnych poplatkov a ustanoveniu § 7 ods. 10 zákona o súdnych poplatkoch.

2.3. Žalovaný pritom svoj zámer nezaplatiť nesprávne určený súdny poplatok súdu prvej inštancie oznámil s poukazom na ustanovenie § 10 ods. 2 písm. c/ zákona o súdnych poplatkoch, súd prvej inštancie napriek tomu konanie o jeho dovolaní zastavil.

3. Žalobca vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovaného z 27. júna 2018 uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je dôvodné, pričom má za to, že zo strany žalovaného ide len o účelové konanie tak, aby súdne konanie čo najviac predĺžil.

4. Najvyšší súd ako súd odvolací prejednal odvolanie žalovaného podľa ustanovení § 379 C. s. p. a § 380 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C. s. p.) a dospel k záveru, že podané odvolanie treba odmietnuť, nakoľko smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému tento opravný prostriedok nie je prípustný.

5. S účinnosťou od 1. júla 2016 bola zákonom zúžená možnosť podať odvolanie proti uzneseniu súdu prvej inštancie, keďže v súlade s ustanovením § 355 ods. 2 C. s. p. je odvolanie proti uzneseniu súdu prvej inštancie prípustné iba, ak to zákon pripúšťa.

5.1. Podľa § 357 C. s. p. je odvolanie prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o a) zastavení konania, b) odmietnutí podania vo veci samej, c) odmietnutí žaloby na obnovu konania, d) návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia, e) zrušení neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia podľa § 334 a § 335 ods. 1, f) návrhu na opravu chýb v písaní počítaní a iných zrejmych nesprávností okrem odôvodnenia, g) zamietnutí návrhu na doplnenie rozsudku, h) zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, i) návrhu na predbežnú vykonateľnosť rozsudku, j) odklade vykonateľnosti rozhodnutia, k) povinnosti zložiť zábezpeku vo veciach práva duševného vlastníctva, l) zabezpečení dôkazného prostriedku, m/ nároku na náhradu trov konania, n) prerušení konania podľa § 162 ods. 1 písm. a/ a § 164 a o) návrhu na uznanie cudzieho rozhodnutia, o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia vo veciach výkonu cudzieho rozhodnutia.

6. Zastavenie konania pre nezaplatenie súdneho poplatku, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky, možno považovať za odňatie možnosti strany konať pred súdom, resp. za nesprávny procesný postup súdu, ktorým strane znemožňuje realizáciu jej patriacich procesných práv (najmä práva na prístup k súdu) v tak miere, že dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces (obdobne aj uznesenie najvyššieho súdu z 15. decembra 2016, sp. zn. 3Obdo/45/2016).

6.1. O uvedenú situáciu ide aj vtedy, ak súd vyzve stranu na zaplatenie súdneho poplatku vo vyššej výške, ako je povinná platiť a v rozpore s ustanovením § 10 ods. 2 písm. c/ zákona o súdnych poplatkoch konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku zastaví.

6.2. V rozhodovanej veci súd prvej inštancie zastavil dovolacie konanie o dovolaní žalovaného proti rozsudku najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. januára 2016, sp. zn. 4Obo/38/2014. Z obsahu dovolania (ako aj z následných podaní žalovaného) je zrejmé, že predmetom dovolacieho prieskumu je len výrok I. rozsudku odvolacieho súdu o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 12 281,75 eur s príslušenstvom. Suma 12 281,75 eur tak predstavuje základ poplatku, z ktorého sa mal súdny poplatok za dovolanie vyrubiť. Žalovanému tak podaním dovolania vznikla podľa § 6 ods. 1 a 2 zákona o súdnych poplatkoch v spojení s položkou I písm. a/ Sadzobníka súdnych poplatkov povinnosť zaplatiť súdny poplatok vo výške 1 473,- eur a nie vo výške 11 847,- eur, ako uviedol súd prvej inštancie.

7. Zároveň odvolací súd konštatuje, že na rozhodovanú vec je potrebné okrem jednotlivých ustanovení

Civilného sporového poriadku aplikovať aj ustanovenia zákona o súdnych poplatkoch.

7.1. Dňa 1. júla 2017 nadobudol účinnosť zákon č. 152/2017 Z. z., ktorý v čl. II. novelizoval aj jednotlivé ustanovenia zákona o súdnych poplatkoch. Predmetná novela zákona o súdnych poplatkoch neobsahovala prechodné ustanovenia, preto sa vzhľadom na okamžitú aplikabilitu - keďže ide o procesný predpis - použije aj na konania začaté pred účinnosťou novely, teda aj na rozhodnutia vydané po účinnosti novely (t. j. od 1. júla 2017) v konaniach, ktoré začali pred jej účinnosťou.

8. Podľa ustanovenia § 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom od 1. júla 2017 (t. j. v znení novely uskutočnenej zákonom č. 152/2017 Z. z.), ak nebol zaplatený poplatok splatný podaním žaloby, návrhu na začatie konania, dovolania alebo kasačnej sťažnosti, súd podľa § 9 vyzve poplatníka, aby poplatok zaplatil v lehote, ktorú určí, spravidla v lehote desiatich dní od doručenia výzvy; ak aj napriek výzve poplatok nebol zaplatený v lehote, súd konanie zastaví. O následkoch nezaplatenia poplatku musí byť poplatník vo výzve poučený.

8.1. Podľa ustanovenia § 10 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom od 1. júla 2017, pre nezaplatenie poplatku súd podľa § 9 konanie nezastaví, ak:

a) už začal konať vo veci samej,

b) došlo k rozšíreniu žaloby, rozšíreniu návrhu, k podaniu vzájomnej žaloby alebo vzájomného návrhu v tej istej veci po tom, ako začal konať vo veci samej,

c) žiada zaplatenie poplatku vo výške odporujúcej úprave podľa tohto zákona,

d) vznikla poplatková povinnosť poplatníkovi podaním návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia,

e) do uplynutia lehoty na zaplatenie súdneho poplatku bol podaný návrh na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, ktorému súd vyhovel; ak súd návrhu vyhovie len sčasti, vyzve poplatníka na zaplatenie súdneho poplatku v takom rozsahu, ktorého sa oslobodenie netýka.

8.2. Podľa ustanovenia § 10 ods. 3 prvá veta zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom od 1. júla 2017, prvoinštančný súd zruší uznesenie o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku, ak bol súdny poplatok zaplatený v lehote určenej súdom podľa odseku 1 alebo ak sú na to dôvody podľa odseku 2.

8.3. Podľa ustanovenia § 14 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom od 1. júla 2017, ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie vo veciach poplatkov sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku okrem § 357 písm. a/.

8.4. Podľa ustanovenia § 14 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom od 1. júla 2017, v sťažnosti proti rozhodnutiu o zastavení súdneho konania pre nezaplatenie súdneho poplatku nemožno namietat' skutočnosti, ktoré nastali po uplynutí lehoty na zaplatenie súdneho poplatku.

8.5. Podľa ustanovenia § 14 ods. 4 zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom od 1. júla 2017, v konaní podľa tohto zákona koná a rozhoduje vyšší súdny úradník vrátane rozhodovania o zastavení konania. Sudca v konaní koná a rozhoduje o sťažnostiach proti rozhodnutiam vyššieho súdneho úradníka. Ak sa sťažnosti vyhovie v plnom rozsahu, rozhodnutie nemusí obsahovať odôvodnenie.

9. Vychádzajúc z vyššie citovaných novelizovaných ustanovení zákona o súdnych poplatkoch je od 1. júla 2017 konanie o súdnych poplatkoch vrátane vydania uznesenia o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku jednoinštančné a vedie sa výlučne na súde prvej inštancie.

9.1. Vzhľadom na uvedené je v zákone o súdnych poplatkoch upravený aj procesný postup týkajúci sa rozhodovania o súdnych poplatkoch (vrátane rozhodovania o zastavení konania). Vo veciach podľa zákona o súdnych poplatkoch koná a rozhoduje vyšší súdny úradník, ktorý v prípade nezaplatenia súdneho poplatku poplatníkom rozhodne o zastavení konania. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie môže podať poplatník sťažnosť podľa § 14 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch v spojení s § 239 a nasl. C. s. p.. O sťažnosti následne rozhoduje sudca súdu prvej inštancie, proti ktorému už nie je možné podať odvolanie (viď ustanovenie § 357 C. s. p.).

10. Z obsahu predloženého súdneho spisu vyplýva, že súd okrem nedostatkov uvedených už vyššie (viď bod 6) nepostupoval v súlade so zákonom o súdnych poplatkoch v znení novely uskutočnenej zákonom č. 152/2017 Z. z. a uznesenie o zastavení dovolacieho konania pre nezaplatenie súdneho poplatku nevydal vyšší súdny úradník súdu prvej inštancie, ale trojčlenný senát zložený zo sudcov súdu prvej inštancie. Žalovaný tak nemal možnosť namietat' prípadnú nesprávnosť uznesenia o zastavení

dovolacieho konania podaním sťažnosti v súlade s ustanovením § 14 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch.

10.1. Z uvedeného je zrejmé, že ak o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku nerozhodne vyšší súdny úradník ale sudca (resp. senát) súdu prvej inštancie, znemožní tým strane sporu realizáciu jej patriacich procesných práv, nakoľko jej súd svojim nesprávnym procesným postupom zmarí možnosť namietat' nesprávnosť rozhodnutia o zastavení konania, čo môže znamenať porušenie práva strany sporu na spravodlivý proces a odopretie jej práva na prístup k súdu.

11. Napriek vyššie uvedenému však musí odvolací súd pri svojom rozhodovaní vychádzať zo znenia ustanovenia § 14 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom od 1. júla 2017, v zmysle ktorého sa uznesenie súdu prvej inštancie o zastavení konania (vrátane uznesenia o zastavení dovolacieho konania) pre nezaplatenie súdneho poplatku nepovažuje za uznesenie o zastavení konania, proti ktorému by bolo prípustné odvolanie podľa § 355 ods. 2 C. s. p. v spojení s § 357 C. s. p..

11.1. Odvolací súd preto konštatuje, že proti uzneseniu o zastavení (dovolacieho) konania pre nezaplatenie súdneho poplatku podľa § 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch, ktoré bolo vydané po 1. júli 2017, nie je prípustné odvolanie a ani dovolanie.

12. Odvolací súd uvádza, že v konaní postupuje v súlade s ustanovením čl. 16 ods. 1 Základných princípov Civilného sporového poriadku, v zmysle ktorého súd postupuje a rozhoduje v súlade s platnými a účinnými právnymi predpismi pri zohľadnení ich vzájomného vzťahu a v súlade so základnými princípmi tohto zákona. Vychádzajúc z uvedeného nemôže odvolací súd rozšíriť prípustnosť odvolania, keďže jeho neprípustnosť vyplýva priamo z osobitného predpisu, a to aj napriek skutočnosti, že procesný postup súdu prvej inštancie nebol v súlade s právnou úpravou zákona o súdnych poplatkoch v znení novely uskutočnenej zákonom č. 152/2017 Z. z. účinnnej od 1. júla 2017. Odvolanie (na rozdiel od iných právnych inštitútov upravených v právnom poriadku Slovenskej republiky) v predmetnej veci tak nepredstavuje účinný prostriedok ochrany subjektívnych práv žalovaného proti uzneseniu súdu prvej inštancie o zastavení dovolacieho konania.

13. Nakoľko odvolanie žalovaného smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, najvyšší súd odvolanie odmietol podľa ustanovenia § 386 písm. c/ C. s. p..

14. Na záver o neprípustnosti odvolania nemá žiadny vplyv skutočnosť, že súd prvej inštancie v napadnutom uznesení uviedol nesprávne poučenie o prípustnosti odvolania. Samotné nesprávne poučenie súdom prvej inštancie o možnosti podať opravný prostriedok jeho prípustnosť nezakladá.

15. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu dovolanie nie je prípustné (§ 419 a nasl. C. s. p.).